

ΤΟ ΩΔΕΙΟ ΜΑΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Της Βασιλικής Στάνιου – Χατζηκώστα (χορωδού)

Χρυσοπράσινο φύλλο ριγμένο στο πέλαγο...
τραγούδησαν οι χορωδοί μας στην Κύπρο και απέσπασαν τις καλύτερες εντυπώσεις και τα θερμότερα χειροκροτήματα.

Αναφέρομαι στο ταξίδι του μουσικού σωματίου “ΩΔΕΙΟ ΝΑΟΥΣΑΣ” στη Μεγαλόνησο κατά το 4ήμερο από 25-28 Μαρτίου 2010, προσκεκλημένο από τη δημοτική χορωδία της πόλης Δερύνειας, για να συμμετάσχει στις εορταστικές εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου 1821 και την 1η Απριλίου 1955 (ημερομηνία ίδρυσης της ΕΟΚΑ και της έναρξης του αγώνα κατά των Άγγλων). Η χορωδία, συνοδευόμενη και από την μαντολινάτα, έλαβε μέρος σε δύο εκδηλώσεις: την πρώτη μέρα στην Αγία Νάπα και τη δεύτερη στη Δερύνεια, όπου έγινε πανδημοτικός εορτασμός με τη συμμετοχή και άλλων μουσικών και χορευτικών σχημάτων, αλλά και της τοπικής χορωδίας. Τη συγκεκριμένη εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους οι αρχές της πόλης και της γύρω περιοχής, αλλά και ο πρέσβης της Ελλάδας στην Κύπρο. Το συγκρότημά μας καταχειροκροτήθηκε όπως πάντα και στο τέλος ανταλλάχθηκαν αναμνηστικά δώρα των δύο πόλεων, σχετικά με την ιστορία και την παράδοση. (φωτο.1)

Και τις δύο βραδυές ακολούθησαν πλούσια γλέντια με φαγοπότι και χορό. Το ίδιο έγινε και την τελευταία βραδυά, που ήταν και η αποχαιρετιστήρια... Λαϊκό το φαινόμενο θα μου πείτε, αλλά μόνο σ’ αυτό το

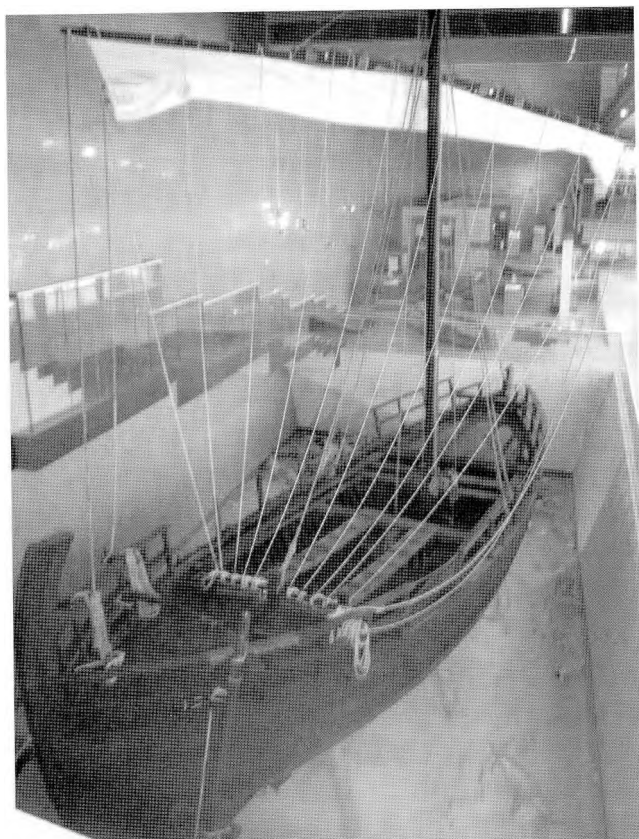
ξεφάντωμα μπορέσαμε να “δεθούμε” με τους συναδέλφους μας της Δερύνειας και να έρθουμε πιο κοντά. Μιλήσαμε για τις οικογένειές μας, τις πατρίδες μας, τα προβλήματά μας, τις έγνοιες μας, τις φιλοδοξίες μας. Γίναμε φίλοι.

Εκτός όμως από το καλλιτεχνικό μέρος το ταξίδι μας είχε - όσο μας έπαιρνε- περιηγητικό, αλλά και θρησκευτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι διανύσαμε τις τελευταίες μέρες της Μ. Σαρακοστής. Θα ήθελα να αναφερθώ σε κάποιες από τις αξιόλογες επισκέψεις μας στο νησί, σύμφωνα με το πρόγραμμα που μας ετοίμασαν οι φίλοι μας Κύπριοι:

Το Δημοτικό Μουσείο “ΘΑΛΑΣΣΑ” στην Αγία Νάπα, το οποίο άνοιξε νέους πολιτιστικούς δρόμους για την Κύπρο και δέχεται χιλιάδες επισκέπτες κάθε χρόνο, και όπως διάβασα σε τοπική εφημερίδα της Αγίας Νάπας, κατατάχθηκε ανάμεσα στα καλύτερα μουσεία της Ευρώπης

φωτο.1: Ανταλλαγή αναμνηστικών

Φωτο 2: Το Καράβι Κυρήνεια II

για το έτος 2008. Θεματογραφία του είναι η θάλασσα με τον τεράστιο πλούτο οργανισμών που διαθέτει, αλλά και τα διάφορα ευρήματα που έχουν κατά καιρούς ανασυρθεί από το βυθό της γύρω θαλάσσιας περιοχής. Το σημαντικότερο από τα εκθέματα είναι το καράβι “ΚΥΡΗΝΕΙΑ II”, το οποίο αποτελεί πιστό αντίγραφο του αρχαίου ναυαγίου των κλασικών χρόνων, που βρίσκεται σήμερα στο κατεχόμενο κάστρο της Κυρήνειας. (φωτο2)

Αξιόλογο στην Αγία Νάπα είναι και το ομώνυμο Μοναστήρι, στο κέντρο της πόλης, αφιερωμένο στην Παναγία. Το όνομα “Αγία Νάπα” σημαίνει “άγιο δάσος” και επειδή η εικόνα της Παναγίας βρέθηκε εκεί, για συντομία ονομάστηκε ΑΓΙΑ ΝΑΠΑ (προσπαθήστε να το διαβάσετε ανάποδα: λέει ΠΑΝΑΓΙΑ). Αρχικά ήταν μια σπηλιά, όπως σώζεται όμως σήμερα είναι κτίσμα του 15ου αι. επί ενετικής κυριαρχίας και πλαισιώνεται από μερικά παρεκκλήσια και άλλα κτίσματα. Επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας ευτυχώς δεν καταστράφηκε όπως άλλες εκκλησίες. Επί αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ’ είχε προταθεί ως το καταλληλότερο για να καταστεί Οικουμενικό Κέντρο Διασκέψεων. Σήμερα οι εγκαταστάσεις του χρησιμοποιούνται για

διάφορες ανάγκες της Κοινότητας. Στα ΝΔ του μοναστηριού είναι κτισμένος ο νέος ναός αφιερωμένος κι αυτός στην Παναγία, δυστυχώς σε νεωτεριστικό ρυθμό που δε “δένει” καθόλου με τα μοναστηριακά κτίσματα Εκεί εκκλησιαστήκαμε την Κυριακή των Βαΐων. Οι Κύπριοι ομόθρησκοί μας για “βαία” κρατούν και σκορπούν στην εκκλησία φύλλα ελιάς.

Επίσης γραφικό και όμορφο είναι το **λιμνάκι της Αγίας Νάπας** που διαθέτει μαρίνα για κότερα και ιστιοφόρα και πολλά-πολλά εστιατόρια και καφετέριες. Σε μια από αυτές μετά τον εκκλησιασμό, απολαύσαμε τον πρωινό καφέ μας. Ακόμη σ’ όλη την παραλιακή ζώνη υπάρχουν πολλές άρτιες ξενοδοχειακές μονάδες, όπου κάθε χρόνο και κυρίως τα καλοκαίρια φιλοξενούν χιλιάδες τουρίστες.

Στη Δερύνεια επισκεφθήκαμε το Δημαρχείο, όπου ο δήμαρχος κ. Ανδρέας Σιαπάνης και το προσωπικό του μας υποδέχθηκαν θερμότατα. Μετά το σύντομο και ένθερμο χαιρετισμό του δημάρχου και την ανταλλαγή αναμνηστικών δώρων μάς κέρασαν τις περίφημες και νοστιμότητες δερυνιώτικες φράουλες. Ευωδίασε ο τόπος από άρωμα κυπριώτικης αγάπης.... Εδώ θα μου επιτρέψετε παρενθετικά να αναφέρω ότι ο δήμος της Δερύνειας από το Φεβρουάριο του 2001 έχει αδελφοποιηθεί με το γειτονικό μας δήμο

Φωτο 3: Το οδόφραγμα της ντροπής

της Πέλλας.

Στη συνέχεια πήγαμε στο **Πολιτιστικό Κέντρο της Δερύνειας**. Εκεί ζήσαμε κατά κάποιο τρόπο κι εμείς το δράμα των κατοίκων... Από το αίθριο του κτιρίου που βρίσκεται στην άκρη του ελεύθερου μέρους της Δερύνειας, μπορεί

κανείς ν' ατενίσει με διόπτρες ή και γυμνό μάτι ακόμη, την άλλοτε κοσμοπολίτικη Αμμόχωστο, που από το 1974 παραμένει "ΠΟΛΗ -ΦΑΝΤΑΣΜΑ", έρημη και ακατοίκητη, προσμένοντας την επιστροφή των κατοίκων της. Μπροστά μας το "Οδόφραγμα της ντροπής", όπως ονομάζουν οι Κύπριοι το διαχωριστικό οριακό σημείο και όπου κατά καιρούς οργανώνονται πορείες ειρήνης και αντικατοχικές εκδηλώσεις. Σε μία από αυτές, το 1996, σκοτώθηκαν ο Τάσος Ισαάκ και ο Σολωμός Σολωμού από τις άναδρες σφαίρες των κατακτητών του Αττίλα. Ένα δάκρυ κύλησε στα μάτια μας. Αβάσταχτη η κατοχή....(φωτο 3)

Επίσης από το αίθριο του Πολιτιστικού Κέντρου φαντάζει επιβλητικός σε κοντινή απόσταση από τη γραμμή «Αττίλα», ο καινούριος **μεγαλοπρεπής ναός των Αγίων Πάντων**, του οποίου η κατασκευή διακόπηκε με την τούρκικη εισβολή και ολοκληρώθηκε το 1992. Είναι βυζαντινού ρυθμού με στοιχεία νεότερης αρχιτεκτονικής των ναών.

Συγκινητικότερη ήταν όμως και η επίσκεψή μας-φόρος τιμής -**στο Μνημείο των Πεσόντων και Αγνοουμένων** που ήταν ο επόμενος σταθμός μας. Εκεί τα συναισθήματά μας έγιναν ακόμα

πιο βαριά. Έχει ανεγερθεί στο χώρο του Θεματικού Πάρκου -Αμφιθεάτρου, όπου λαμβάνουν χώρα διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις του είδους του. Η επιβλητικότητα του μνημείου εκφράζει και το μέγεθος της θυσίας των πεσόντων.

Για το τέλος στη Δερύνεια αφήσαμε το μικρό **Λαογραφικό μουσείο** με το όμορφο παραδοσιακό πηγάδι στην αυλή του. Το κτίριο -σπίτι είναι δωρεά του ζεύγους Βαρνάβα και Μαργαρίτας Χατσηλιασή στη μνήμη των τριών παιδιών τους, που πέθαναν από βαριά αρρώστια σε νεαρή ηλικία και ανακαινίστηκε από το Δήμο Δερύνειας.

Αξιόλογη στην Δερύνεια είναι και η **εκκλησία της Παναγίας** στο κέντρο της πόλης, αλλά και τα πολλά παρεκκλήσια και εξωκλήσια.

Σταθμό όμως στις περιηγήσεις μας αποτελεί το προσκύνημά μας στην **Ιερά Μονή του Κύκκου στο όρος Τρόδος**. Πολύς ο δρόμος από το "PAVLO NAPA", το ξενοδοχείο όπου μέναμε. Τίποτε όμως δε μας σταμάτησε. Είχαμε σύμμαχο και τον καιρό. Έτσι, ύστερα από τρεις ώρες (την 27η Μαρτίου) και μετά από ανάβαση με στροφές, φτάσαμε στο μοναστήρι, κτισμένο σε

Φωτο 4: Οι Εκδρομείς μπροστά στο άγαλμα του Μακαρίου

μια καταπράσινη τοποθεσία, αφιερωμένο κι αυτό στην Παναγία. Ένα σύνολο μεγάλων κτισμάτων συνθέτουν τη μοναστηριακή κοινότητα, που ειλικρινά αφήνει έκπληκτο και βαθιά εντυπωσιασμένο τον κάθε προσκυνητή. Η τάξη και η καθαριότητα είναι εμφανείς σ' όλο τον περιβάλλοντα χώρο.

Το καθολικό γεμάτο εικόνες και χρυσά αναθήματα, τάματα πιστών τα περισσότερα. Χαρακτηριστική η εικόνα της Παναγίας Ελεούσας, όπου η Παναγία εικονίζεται να βαστάζει το Χριστό στο δεξί της χέρι. Το πρόσωπό της είναι σκεπασμένο με ειδικό χρυσοκέντητο κάλυμμα, για να εμπνέει περισσότερο σεβασμό, όπως μας εξήγησε ένας απ' τους γέροντες του μοναστηριού. Η εικόνα θεωρείται θαυματουργή, γι' αυτό καταφθάνουν εκεί καθημερινά πολλοί πιστοί για να προσκυνήσουν και να ζητήσουν τη χάρη και τη βοήθεια της Παναγίας.

Ένα χιλιόμετρο πιο ψηλά απ' τη Μονή βρίσκεται και δεσπόζει επιβλητικότατο το μπρούτζινο **άγαλμα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου**. Από εκεί ψηλά ατενίζει αγέρωχος το νησί που τόσο αγάπησε και αγωνίστηκε για να το δει ελεύθερο και ανεξάρτητο. (φωτο 4)

Στην επιστροφή κύριος σταθμός μας ήταν η πρωτεύουσα της Μεγαλονήσου, η **Λευκωσία**. Ο χρόνος μας ήταν περιορισμένος γι' αυτό είδαμε ελάχιστα πράγματα εδώ. Επισκεφθήκαμε την πλατεία Ελευθερίας, περπατήσαμε στη Λαϊκή Γειτονιά και την οδό Λήδρας. Κόσμος πολύς παντού, "κάθε καρυδιάς καρύδι". Έχασε το αυθεντικό της χρώμα η πόλη, όπως κι όλες οι μεγάλουπόλεις βέβαια. Σημείο ντροπής κι εδώ η πράσινη γραμμή "Αττίλας". Απ' τη μια μεριά το ελληνοκυπριακό κι απ' την άλλη το τουρκοκυπριακό στοιχείο μέσα στην ίδια πόλη. Στη φωτογραφία παραθέτω ένα απ' τα εγκαταλελειμμένα το 1974 κτίρια ακριβώς στη διαχωριστική γραμμή. (φωτο 5)

Αγοράσαμε τα σουβενίρ μας από τον πολύβουο δρόμο, ήπιαμε τον καφέ μας, φάγαμε το παγωτό μας και επιβιβαστήκαμε στο λεωφορείο παίρνοντας το δρόμο της επιστροφής για την Αγία Νάπα, φορτωμένοι με καλές και άσχημες εντυπώσεις... Το βράδυ μας περίμενε το αποχαιρετιστήριο γλέντι, έπρεπε να ξεκουραστούμε.

Την Κυριακή των Βαΐων πηγαίνοντας στο αεροδρόμιο για την επιστροφή μας, σταματήσαμε

Φωτο 5: Εγκαταλελειμένο κτίριο πάνω στη διαχωριστική γραμμή

στη Λάρνακα, για να επισκεφθούμε ένα ακόμη σπουδαίο θρησκευτικό μνημείο, **το ναό του Αγίου Λαζάρου**. Στο υπόγειο του ναού υπάρχει ο (δεύτερος) τάφος του, που αποτελεί ιερό προσκύνημα, γιατί ο Λάζαρος μετά την ανάστασή του απ' το Χριστό πέρασε απέναντι στην Κύπρο όπου γνώρισε το Βαρνάβα, μαθητή και συνεργάτη του Αποστόλου Παύλου. Χειροτονήθηκε επίσκοπος της περιοχής και υπηρέτησε ως ιεραπόστολος τον τόπο μέχρι το θάνατό του. Πραγματικά πρόκειται για ένα αξιόλογο βυζαντινό μνημείο. Δεδομένου ότι την προηγούμενη μέρα ήταν το Σάββατο του Λαζάρου, ο ναός πανηγύριζε και είχε πολύ κόσμο.

Άφησα τελευταίο αυτό που αναμφίβολα όλους μας εξέπληξε και μας έκανε ίσως τη μεγαλύτερη εντύπωση απ' το ταξίδι μας: η θερμότετη φιλοξενία των αδερφών μας Κυπρίων, αυτών που γνωρίσαμε στη μικρή Δερύνεια. Απ' το αεροδρόμιο της Λάρνακας που μας παρέλαβαν, μας εξέπλητταν διαρκώς, λες και γνωρίζομαστε από χρόνια. Ήταν κοντά μας σε κάθε μετακίνησή και περιήγησή μας. Μας αγκάλιασαν με αγάπη, μας πρόσφεραν κεράσματα και δωράκια μας χάρισαν στιγμές χαράς και αδελφοσύνης που τις έζησαν κι αυτοί. Τους ευχαριστούμε μέσα από την καρδιά μας και τους περιμένουμε με αγωνία στα τέλη του Οκτώβρη, δεδομένου ότι η Δημοτική Χορωδία της Δερύνειας είναι προσκεκλημένη του Μουσικού Σωματείου μας και θα συμμετάσχει σε δικές μας πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Ας έρθουν λοιπόν με το καλό, για να ζήσουμε πάλι τις όμορφες και ξέγνοιαστες στιγμές που ζήσαμε στην ΚΥΠΡΟ.